

שקופית 1 שער:

- מה אומרים: "אז מי יודע מה זה דמוקרטיה?"
לתת לילדים לנסות לענות, לעודד רעיונות.
- "זו מילה קצת של מבוגרים, אולי שמעתם אותה קצת בבית או בחדשות?"

שקופית 2 פתיחה: "איך מחליטים?" (5 דקות)

- מה אומרים: "אז היום אנחנו ננסה יותר להבין מה זה בעצם אומר. תגידו, קרה לכם פעם בהפסקה שחלק רצו לשחק משהו אחד וחלק רצו משהו אחר? איך החלטתם? האם הילדה הכי חכמה החליטה? אולי הילד הכי יפה? או הילדה הכי חזקה? האם עשיתם הצבעה?"
"היום נצא למסע בזמן ונגלה את הסוד של 'איך מחליטים הכי טוב ואיך זה בכלל קשור לדמוקרטיה."

שקופית 3 מסע בזמן: מהמלך הבודד ועד אלינו

- מה אומרים: "פעם, לפני המון שנים, היה מלך או שליט יחיד. רק הוא החליט. אם הוא רצה שכולם ילבשו אדום – כולם לבשו אדום. זה היה כמו האגדה של פרעה במצרים, זוכרים? בסיפור פרעה החליט שבני ישראל יהיו עבדים. הסיפור מלמד אותנו שזה לא צודק להיות עבדים של איש אחד. לאט לאט, אנשים הבינו שזה לא נעים שמישהו אחד קובע הכל, והם המציאו שיטה חדשה".
- לשאול: "איך אתם הייתם מרגישים אם היה מישהו שאומר לכם כל הזמן מה לעשות, לא אמא ואבא פשוט מישהו אחר שמחליט עליכם כל הזמן ושהחוקים שלו אולי נחמדים בשבילו אבל לא נחמדים בשבילכם?" לתת לילדים מקום לענות ולהביע דעה.

שקופית 4 מסע בזמן: איפה נולד הרעיון?

- מה אומרים: "אז כמו שאתם מבינים, זו לא היתה חוויה נעימה לאנשים, שהיה מי שהחליט עליהם כל הזמן ונתן חוקים שאולי היו טובים לו, אבל לא טובים לכולם!

ואז החלה אבולוציה!

- "אתם יודעים מה זה אבולוציה? אבולוציה זו התפתחות! יש את האבולוציה שכולם מכירים – שמסבירה את התפתחות בני האדם מאב קדמון משותף – מכירים נכון?

- אבולוציה זו מילה שאפשר גם לומר על רעיונות! אבולוציה של רעיונות – זו בעצם התפתחות של רעיונות חדשים! עם הזמן יותר ויותר אנשים התחילו לחשוב שצריך דרך אחר, לנהל את המדינה, שמלך זה לא טוב, שצריך חוקים, שיהיה הוגן, שיהיה מקום לכולם להביע דעה ושלא רק חלק קטן יקבלו החלטות ושצריך להתחשב בכולם! הרעיונות האלו התחילו ביוון העתיקה!"

- "ביוון, אנשים התחילו לשבת יחד בכיכר העיר ולדבר. הם אמרו: 'למה רק המלך צריך להחליט? גם אנחנו חכמים ויש לנו רעיונות'! זה היה הרגע הראשון שבו התחיל להתפתח הרעיון שקוראים לו דמוקרטיה. זה היה בסיס קטן.
- "אז, לאט לאט, הרעיון הזה ש'כולם יכולים להחליט' התגלגל והתגלגל והשתפר, עד שהגיע לצורה הכי טובה שיש היום".

שקופית 5: מה זה דמוקרטיה?

- **הסבר:** דמוקרטיה היא כמו מעגל שבו כולם שווים.
- **מה אומרים:** דמוקרטיה היא מילה גדולה שפירושה 'הכוח של העם'. זה אומר שכולנו מחליטים יחד. זה מתחבר למשפט יפה מהיהדות: 'ואהבת לרעך כמוך'. אם אני רוצה שיקשיבו לי, אני חייב להקשיב לחבר שלי. בדמוקרטיה, לכולם יש מקום".

שקופית 6: דגש מיוחד: אסור להפלות! (10 דקות)

- מה אומרים: "דיברנו על זה שרוב הכיתה יכולה לבחור את סוג המשחק (זה הרוב קובע). אבל יש דבר אחד שאסור לנו לעשות אף פעם, וזה משהו שהדמוקרטיה אוסרת עליו בחוק, וגם היהדות דוחה אותו: אסור למנוע ממישהו לשחק או לומר להם שאסור להם להשתתף רק בגלל שרוב הילדים החלטנו.
- "תארו לעצמכם שמישהו אומר: 'אתם לא יכולים לשחק איתנו כי אתם ג'ינג'ים' או 'רק הילדים נמוכים יכולים להיכנס לכיתה'. זה נקרא אפליה – וזה נורא לא צודק! בדמוקרטיה אמנם הרוב קובע, אבל הרוב תמיד תמיד שומר על המיעוט (אלו שהם קצת) ואפילו אם הרוב דווקא מסכימים שילדים גבוהים לא משחקים – זו החלטה אסורה ופסולה, כי אנחנו בדמוקרטיה משתפים את כולם ולכולם יש זכויות.
- "בדמוקרטיה ובערכים היהודיים שלנו, כולנו בני אדם שווים. החוק הוא כמו חומה גבוהה ששומרת שלא יגידו לאף אחד 'אתה לא שייך' או 'אתה שונה מדי'. לכולם מגיע יחס שווה וכבוד, לא משנה מה צבע השיער או הגובה או מאיפה באו ההורים שלהם".

פעילות: בחירות בביתה (10 דקות)

- **הפעילות:** עורכים הצבעה על נושא פשוט (למשל: איזה שיר נשמע בסוף השיעור / איזו חיה נצייר). כל אחד כותב פתק עם מה שהוא בחר. מקפלים את הפתקים ואז מוביל השיעור עושה ספירה ורואים מי זכה.
- **הדגש:** לאחר ההצבעה, פונים לילדים ש"הפסידו".
- **מה אומרים:** הרוב בחר את שיר א'. אבל רגע, מה עם מי שרצה את שיר ב'? האם נגרש אותם מהכיתה? או נתחיל להתנהג אליהם לא יפה ולקרא להם בשמות? לא! בדמוקרטיה, גם מי שלא ניצח בהצבעה הוא עדיין חלק חשוב, ואנחנו מכבדים אותו ושומרים עליו".
- **סיכום -** חיבור לחיי היומיום: כל אחד יכול להיות מה שהוא רוצה (מימוש עצמי) ולחיות בכבוד.